EDUSKUNTA
RIKSDAGEN

Maa- ja metsätalousvaliokunta 29.9.2022

Oikeusministeriö

Maa- ja metsätalousministeriö

O 44/2022 vp Yhdistysten valitusoikeus metsästyslain nojalla myönnettävistä poikkeusluvista

Suomen riistakeskus on kesällä 2022 myöntänyt 197 poikkeuslupaa karhun kannanhoidolliseen metsästykseen vuoden 2022 metsästyskauden aikana. Metsästyslain 90 §:n mukaan valitusoikeus on näissä metsästyslain 41 a §:n mukaista poikkeuslupaa koskevissa asioissa myös sellaisella rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun edistäminen. Julkisuudessa olleiden tietojen mukaan valtakunnallisen luonnonsuojeluyhdistyksen piirijärjestöt ovat valittaneet alueellisiin hallinto-oikeuksiin suurimmasta osasta eli yli sadasta pyyntilupapäätöksestä. Valitusten johdosta hallinto-oikeudet ovat tekemillään välipäätöksillä määränneet valitusten kohteena olevat pyyntiluvat täytäntöönpanokieltoon. Muilta osin pyyntilupapäätöksiä koskeva muutoksenhakumenettely on edelleen kesken.

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta on erittäin huolissaan siitä, miten metsästyslain mukaisen muutoksenhakumenettelyn käytännön soveltaminen vaikuttaa suunnitelmalliseen karhun kannanhoitoon, pyyntilupia hakeneisiin metsästäjiin ja laajemmin metsästysalan yrittäjiin sekä asenteisiin suurpetojen suojelua kohtaan. Lupapäätöksissä asetetun rajallisen pyyntiajan vuoksi täytäntöönpanokiellot johtavat käytännössä karhunpyynnin estymiseen kuluvana vuonna. Metsästyslain 41 a §:n ja 90 §:n säännöksiä sovelletaan myös muiden suurpetojen, kuten ilveksen ja suden kannanhoidolliseen metsästykseen. Myös muiden suurpetojen pyyntilupia koskevat muutoksenhakumenettelyt ovat aiempina vuosina voineet johtaa siihen, että suuri osa myönnetyistä luvista on hallinto-oikeuksien asettamien täytäntöönpanokieltojen vuoksi jäänyt käyttämättä. Täytäntöönpanokiellon tarkoituksena on yleensä turvata muutoksenhakijan oikeusturva valituksen käsittelyn ajan. On kuitenkin ongelmallista, jos muutoksenhaku ja täytäntöönpanokiellot johtavat metsästyslain mukaisten poikkeuslupien käytön estymiseen. Ratkaisuna näihin nykytilanteessa esiintyviin ongelmiin on esitetty muun ohella poikkeuslupien myöntämisen aikaistamista ja nopeutetun käsittelyn edellyttämistä hallinto-oikeuksilta. Metsästyslaissa tarkoitetun muutoksenhakuun oikeutetun paikallisen tai alueellisen yhteisön määritelmää ja sen tulkintaa on myös pidetty epäselvänä ja sääntelyn tarkoitusta vastaamattomana.

Valiokunta edellyttää, että oikeusministeriö ja maa- ja metsätalousministeriö toimittavat yhdessä valiokunnalle perustuslain 47 §:n 2 momentissa tarkoitetun selvityksen metsästyslain 41 a §:n nojalla vuonna 2022 myönnetyistä karhun pyyntiluvista ja niihin liittyvästä muutoksenhausta ja päätösten täytäntöönpanosta sekä arvioivat selvityksessä myös laajemmin metsästyslain 90 §:n mukaisen yhteisöjen muutoksenhakuoikeuden käytännön toimivuutta ja keinoja toimivuuden parantamiseksi. Selvitys tulee toimittaa valiokunnalle viimeistään maanantaina 26.10.2022.

Helsingissä 29.9.2022

Maa- ja metsätalousvaliokunnan puolesta

Anne Kalmari
puheenjohtaja

Tuire Taina
valiokuntaneuvos